

BACŃKO KLASJE

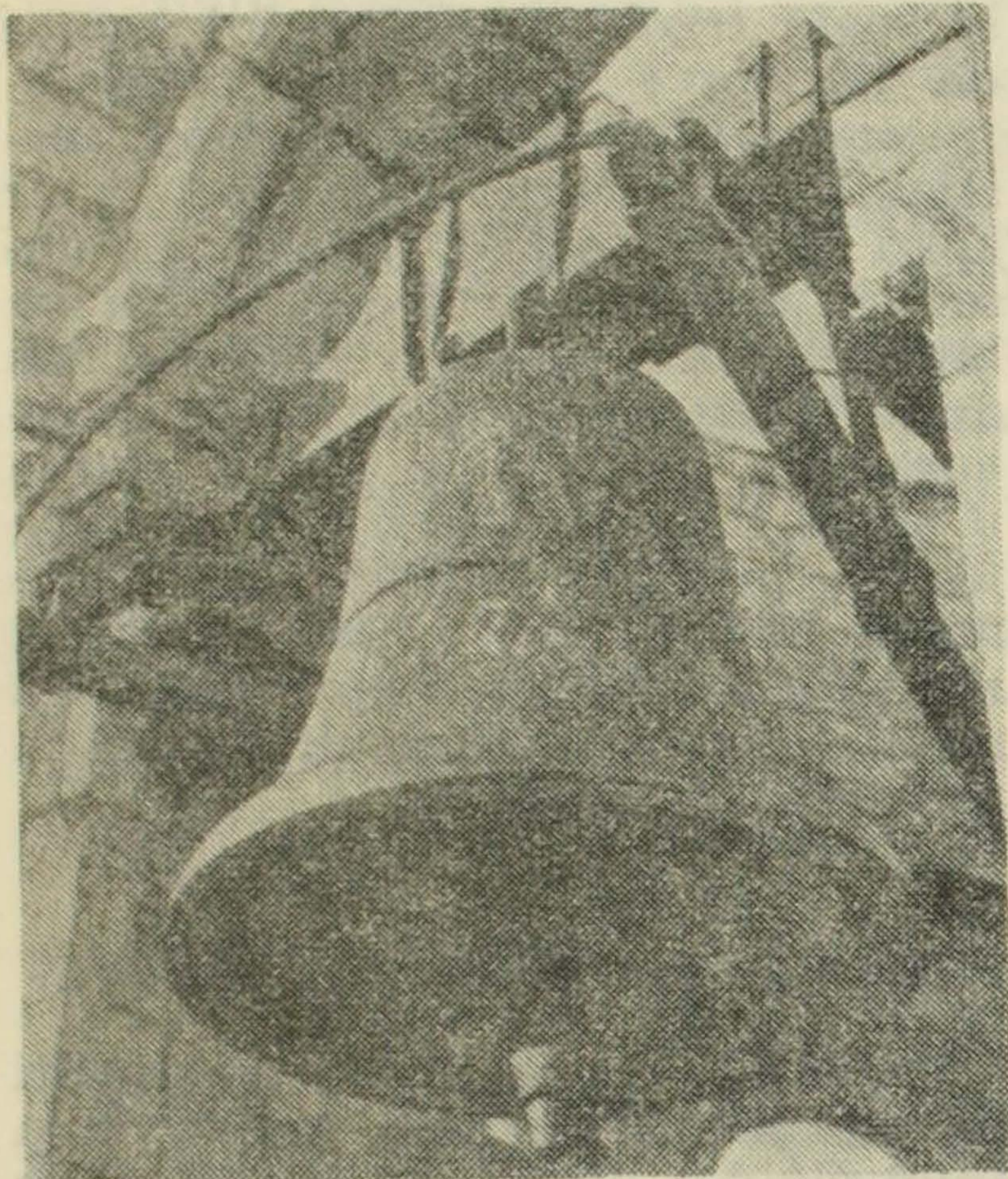
VJERSKO-INFORMATIVNI LIST

SVOJIM ČITAOCIMA I PRIJATELJIMA

SRETAN USKRS

želi

Uredništvo

I TI SAM BIT ĆEŠ BOGOSLOV

Kad bi smo kao list koji ima zadatak registrirati i pomagati rast Crkve u jednom određenom prostoru i razumije se omeđenom vremenu, željeli nekako osluhnuti što Duh danas poručuje Crkvi, što Duh prema Crkvi u ovoj 1980. godini? I ova se godina sliva u rijeku vremena koje kontinuirano teče, Ona sa sobom donosi poruku prošlih trenutaka i u sebi tka vezivo sutrašnjice. Ne bi bilo dobro brzo zaboraviti Veliki Zavjet vjernosti, kojega smo pred licem sveopće Crkve dali prošlih godina, da naime izabiremo ponovo Isusa Krista kao svoj život i svoju nadu, kako to učiniše naši davni pređi. I ta vjernost nije neka nebulozna, nego onakova kakova je ispovjeda Sveta Rimaska Crkva. Zato obećaje naši biskupi, da će svaka naša župa i Crkva u cijelom narodu nastojati provesti u život obnovu molitvenoga duha po našim obiteljima, a zatim po tim obnovljenim obiteljima želi obnoviti župe kao žive zajednice vjerničkog Božjeg naroda i tako obnoviti vjernost naše domaće Crkve. U taj se program veoma dobro uklapa proslava »Godine obitelji«, koja je kao normalni nastavak prošle godine, koja je bila proživljena kao »Godina djeteta«. Jest, obitelj treba vratiti duboki smisao darivanja koji svoje najdublje korijenje ima u vjeri i ljubavi prema Bogu. Ove godine će i biskupi svijeta na svo-

Nastavak sa str. 1.

joj sinodi u Rimu razmišljati i tražiti što efikasnije puteve obnove obitelji. No tom se mišlju mora pozabaviti i baza Crkve. Ta tematika treba zainteresirati i one koji stoje na pragu života, baš kao i svećenike, stare i bračne drugove, jer je sudbina i Crkve i naroda i svakog pojedinca na svoj način vezana za obitelj. I dok se je Crkva na Koncilu i neposredno poslije njega sva bila zaustavila i nekako nastojala vratiti svojim izvorima, I sama nas ova godina vraća u vrijeme prve reforme, u vrijeme pojave prve karizme koja je imala obnoviti već pomalo ohlađenu ljubav i zanos Crkve iz poapostolskog vremena. Riječ je tisućpetstotoj obljetnici rođenja velikoga patrijarha i oca Crkve, ali i kulture i civilizacije, ne samo Evrope nego sve kulture koja je u njoj imala svoju kolijevku. Riječ je o sv. Benediktu, zaštitniku Evrope. Kao većina naroda Evrope, tako i mi Hrvati imamo zahvaliti svoju vjeru, svoje pokrštenje, svoj ulazak u kulturu tim tihim sinovima Benediktovim, čijim je samostanima pokrivena cijela naša domovina. Tim je četicama monaha Bog pripremao pokrštenje novih tada još poganskih naroda koji su s istoka nadirali u Evropu. I rasuše se po cijeloj Evropi. Od Monte Casina preko Zobora sve do Kijeva i od Skandinavije sve do ovih naših prostora. Malo je koji narod Evrope koji ne slavi kojeg benediktinca kao svoga zaštitnika. Zato bi bilo dobro izvući iz zaborava da je ova zemlja Bačka bila posuta-blagoslovljena tim samostanima. I dok tako naša vjera ide u samo korijenje pokrštenja Naroda, kao plod te življene vjere trebaju procvasti naše obitelji, kako bi se njima mogli blagosiljati narastaji koji dolaze poslije nas. A da ova nada nije iluzija ili puka tlapnja zato nam jamči Isusova pobjeda, jer on je s nama sve do kraja svijeta. I njegova ljubav u svakom vremenu diže nove Benedikte — nove karizme i njima blagosilje i Crkvu i čovječanstvo do konačnog trijumfa Ljubavi.

BILI SU KAO GOLUBOVI

Kad su bili mladi, simpatici i puni idealizma o životu, ličili su na golubove, dobrohotne i bezazlene, spremne da životu dadnu svoj priloga, te čitav svijet bude sličan anđelima u raj, više nego suznoj dolini. Sada se čude samima sebi i prosto ne vjeruju da je to bila samo sanja, a da je druga stvarnost, pomalo gorka i teška mogla izrasti iz takvih ideala.

»...Zašto si me, mama, varala? Ja hoću vidjeti svoga rođenog tatu...«, čuješ li mama, da više ne mogu bez tate...«, uvjeravala je djevojčica svoju majku. Majka je plakala zajedno sa kćerkom, pokazujući joj svoga muža, ne shvaćajući kako ona baš hoće svoga tatu...!

— Mala Vesna je po svaku cijenu htjela pridobiti svoju mamu da je ona treba, te da se vrati kući.

Jednom je samo nestala iz sobe, a da nitko nije primjetio. Sama nije nikad išla po gradu, jer je premalena. — »Kako si smjela doći čak ovamo?« pitala je majka. »Došla sam da tebe dovedem kući!«, odgovorila je mala svojoj majci.

— »Zašto plačeš dijete moje?« pitala je žena svoje dijete, koje sve češće šuti i tuđi se od njih. Trebalo je dosta dugo moliti i nagovarati dijete, dok napokon nije došao odgovor: »Mene u ovoj kući nitko ne volj!« možda je imalo pravo, jer je mami ovo treći muž.

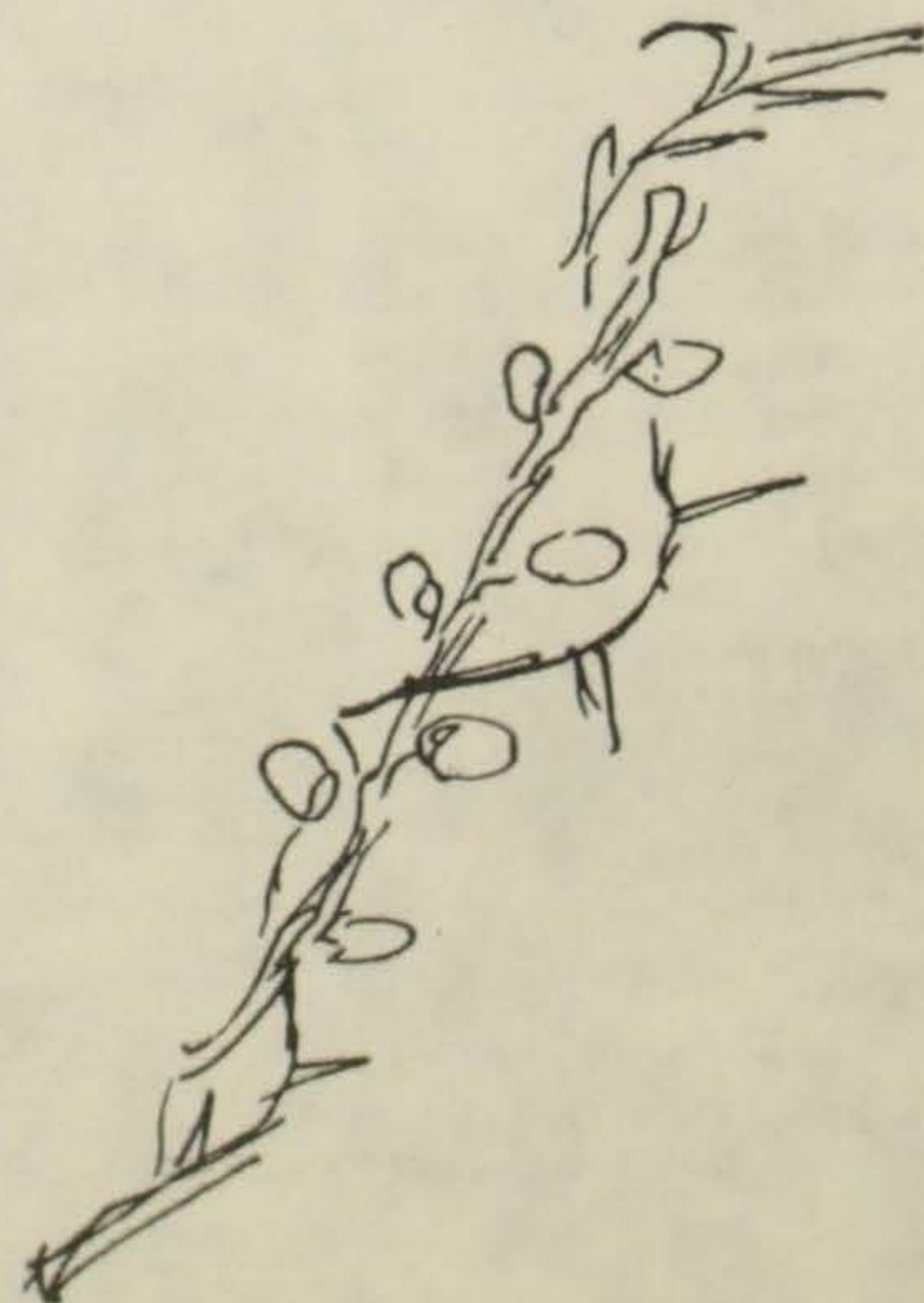
Znam, da vam ne pričam nikakvu novost. Vi biste mi mogli prstom pokazati mnogo više takvih i sličnih slučajeva. Ali, zar mi stvarno možemo biti ravnodušni dok tolika srca krvare...?

Jesu li ovo ti isti ljudi koji tako radosno javljaju svojim bližnjima: »Rodio mi se sin...!« Jesu li zaista to ta djeca koje su roditelji tako željno čekali da im prvi puta vide lice, oči i kosu, te da u njima primjete svoju sliku, sebe, svoju ljubav...? Zar se zaista stanje jedne obitelji može tako duboko izmijeniti samo dok im to dijete nije postalo sposobno izustiti ime ili koraciti prvi korak...? Dokaz je to, da ovdje na zemlji ništa nije tako dobro da ne bi moglo postati loše, a niti tako loše, da ne bi moglo...

»Tko je od vas bez grijeha, neka prvi baci na nju kamen...« (Iv. 8, 7.), rekao je upitno Isus onima, koji su našli i doveli ženu uhvaćenu u preljubu. Nisu očekivali ovakav Isusov odgovor. Iznenadilo ih je. Otišli su. Možda su i sami shvatili istinitost Kristovih riječi izrečenih drugom prilikom: »Ja sam USKR-SNUĆE i ŽIVOT!«, jer »nisam došao osuditi«, nego sam »došao spasiti«. Kakvog li ohrabrenja za sve nas!

Oče, majko! I tebi treba uskrsnuti s Kristom, ako osjećaš da si kao otac ili majka duboko zaronio u strampticu! Sjeti se prvih dana svoje mladosti...! Sjeti se onih ideala koji su te vodili... POVJERUJ sada u Kristovo i svoje USKR-SNUĆE...! To će otkriti s tvoga i lica tvoje djece mnoge suze i osjetit ćeš: »Uzvišenost i radost života«.

STAN

Iz naših pisama

Tko je kriv?

Šetam ja tako sa troje svojih mališana, jedno drugom do uveta, i sretnemo se sa jednom starijom nepoznatom ženom. Ne znam kakav sam utisak ostavila na nju, ali ona me je upitala da li je sve troje djece moje? Ja joj odgovorih da jeste. A ona meni kaže: »I dosta je«. Ja se malo trgoh i odlučno joj kažem da nije dosta. Tada i moja nepoznata sagovornica promijeni svoje mišljenje da stvarno nije dosta, jer koko su žene nekad rađale i po deset do petnaestoro djece, a sva su bila zdrava i dobra. Tako se nas dvije nađosmo na istoj liniji. Odgovorite mi da li su za takvo stanje u obitelji krivi komšije i okolina, jer sa prezirom gledaju na takve majke ili su krivi sami neodlučni roditelji — jer se često čuje: »Pa rodili bi mi još jedno, ali šta će na to kazati komšije?«.

D.

Odgovor:

Iz vašeg pisma mogu zaključiti da ste jedna od onih majki, koja ljubi život i koja time najviše daje svome narodu i svijetu. Svakako problem koji iznosite, je jedna od rak rana današnjeg vremena. S jedne strane je svijet otišao u svome razvoju do neslučenih granica za dobro čovjeka, s druge strane dolazimo u opasnost da nestane onoga radi kojega je sve to učinjeno, a to je čovjek. Mnogi se dive kad vide majku sa brojnom djecom, ali nemaju hrabrosti da i oni takvi budu. Drugi opet ismjevivaju takve majke, jer su zaokupljeni u svom životu samo sobom i ne vide potrebu da netko još kraj njih živi.

Pitate tko je kriv takvom stanju? Tražiti krivca u komšijama ili nekom trećem, čini mi se da je samo maska iza koje se skriva nešto drugo. Zar neće ti isti, koji samo gledaju što će tko reći, primijeniti to svoje »pravilo« kada ga budu s prezirom gledali zato što je vjernik, pa radi tuđeg mišljenja on će ostaviti i Boga. Biti hrabar na putu života je jedna od vrednota svakog čovjeka. Zato majke, koje imaju puno ljubavi prema djeci i svome narodu, neće gledati na poteškoće da dadnu još jedan život, nego će u tome prepoznati radost, jer su majke živih.

Dobročinitelji Bačkog klasja:

1. N. N.	90
2. Marko Vukov	100
3. Antun Kopilović	150
4. S. Leonija Skenderović	100
5. Dr. Ladislav Vlašić	500
6. Grgo Ivanković (mjesto vijenca)	650
7. Marija Vujković L.	100
8. N. N. svećenik	1.000
9. Dr. Marin Šemudvarac	1.000
10. Bački Monoštor	900
11. N. N. Tavankut	250
12. Antun Gabrić	1.000

TAJNA USKRSENJE RADOSTI

Isus želi živjeti u nama

Ljudsko biće je tako građeno da bez radosti jednostavno ne može živjeti, niti opstati. A postoje razdoblja u životu čovjeka i ljudske obitelji kada radost postaje jedina nada i pokretač naprijed. Zato uskršnji blagdani daju, ne samo kao kršćansko svetkovanje, u životu vjernika, nego u životu svakog čovjeka i cijelog čovječanstva, osveženje i ohrabrenje. Pa zato pokušajmo dublje ući u smisao ove radosti koja izbija iz Kristove pobjede nad smrću. Pokušajmo otkriti duboku i tajnovitu poruku i stvarnost Uskrsa u nama i za nas. Neka nas povede nadahnuti riječ Pisma, osobito Ivanovih i Pavlovih spisa.

Temelji naše uskršnje radosti

Kada se u kršćanstvu govori o uskršnjoj radosti, koja izvire iz Isusove pobjede nad grijehom i smrću, često puta tu stvarnost veoma pojednostavljujemo, pa ispada da na Uskrs slavimo jednu izvanrednu pobjedu, koju je Isus izvojevao nad silama tame, osiguravši svim svojim sljedbenicima konačnu pobjedu i život vječni. Samo to vidjeti u proslavi uskršnjih tajni, znači bitno ih osiromašiti. Zato pokušajmo ovaj događaj promatrati u cjelovitosti Božje objave i njegovih planova nad nama.

Isus se nije zadovoljio da nam je postao u svemu sličan, uzevši na sebe našu ljudsku narav. Ni je se zadovoljio ni time da nas je jednostavno proglasio djecom Božjom i, dosljedno tome, svojom braćom. Išao je dalje pa se poistovjetio sa svojim učenicima i apostolima, ističući: „Tko vas primi mene prima...” (Mt 10,40), „Tko vas sluša...” (Lk 10,16). Poistovjetio je sebe sa malenima” i jednostavno proglasio da je njemu učinjeno, što je učinjeno „jednom od ove moje najmanje braće” (Mt 25,40). No, to poistovječivanje kršćanina nije naravno apsorpcija, nestajanje u Kristu. Ono predstavlja zajedništvo života. To je dakle, dijalog, dinamizam, rast, sve dok se u nama „ne oblikuje Krist” (Gal 4,19). To je poziv kršćanina i veličina njegova

poslanja. Mi kršćani ulazimo u taj život po milosnom pozivu. Poziv u koji se upuštamo, jednom povjerovavši i prihvativši milost, jest naše svejsno sudjelovanje. Naš život podudaran sa životom Kristovim. „S njim smo zajedno ukopani po krštenju u smrt da bismo, kao što je Krist uskrsnuo Očevom slavom, i mi živjeli novim životom” (Rim 6,4). „Naš je stari čovjek razapet zajedno s Isusom da se uništi ovaj grešni čovjek, tako da ne robujemo grijehu” (Rim 6,6). „Ako smo s njime umrli, s njime ćemo i živjeti”. Moramo u tom rasti, jer je ideal da u nama u punini zaživi Krist, da više ne živimo mi, već Isus u nama. Samo otkriće ove stvarnosti postaje izvorom izvanredne radosti. Zbilja, kolike li nade u pozivu našem!

U taj život sam milosno unesen po sakramentu krštenja, ali sva je težina zadatka u tome da toga postanem svjestan u svakidašnjici te da na tim temeljima gradim. Zato je stara tradicija Crkve upravo ostajstvo krštenja vezala uz proslavu Uskrsa, kao posadašnje one realnosti Velikog petka i uskršnje zore, primenjene na život tolikih pojedinaca. I upravo zbog toga Crkva se priprema za svetkovanje ovoga otajstva četrdeseto-dnevnim duhovnim vježbama. Kroz Božju riječ, ne samo da nam doziva u svijest ovu stvarnost, nego nas prema onoj riječi „Ako me tko ljubi, čuvat će moju riječ, pa će i Otac moj ljubiti njega i k njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti” (Iv 14,23), uvodi u intimni odnos sa Ocem i Duhom svetim. I govori: „U onaj dan ćete spoznati da sam ja u Ocu svom i vi u meni i ja u vama” (Iv 14,20). Evo značenja i smisla korizmenih razmišljanja. Isus nam obećaje Duha svetoga koji će u nama klicati „Abba-Oče!” Kakve li nove dimenzije naše molitve? Moliti s Isusom u Duhu, Ocu. Kada govori o pričesti, kaže: „Tko jede moje tijelo i pije moju krv, u meni ostaje i ja u njemu” (Iv 6,56). Tako, eto, opet želi trajno prebaviti u nama. A zašto?

Samo jedan odgovor postoji na to pitanje. Isus želi biti trajno prisutan u čovječanstvu da bi našim usnama i srcem u Duhu Slavio Oca i molio za cijelu obitelj čovječanstva. Želi u nama proći svijetom, čineći dobro. Našim srcem želi ljubiti sve ljude osobito one koji su mu daleki, koji ga ne poznaju i osobito one koji ga mrze. Našim rukama želi podići što je palo i slomljeno. Našim nogama želi poći do onih najdaljih i najzapuštenijih. Našim usnama želi donijeti veselu vijest o otkupljenju. A nadasve želi u našem tijelu i duši iznova se se darivati Ocu svome, da nas tako obogaćene uvede konačno u puninu života. Koje li vizije? Posve nove, ponuđene ovoga puta tebi, svakom pojedinom od nas! Kako naš život dobiva posve novo svijetlo i nove naslućene dimenzije. Ali kakav je to zadatak?

Dvije se poglavite zapreke javljaju na putu ostvarenja ovoga ideala, a to su sile zla, sile grijeha u meni i oko mene. Kako nam grijeh zamagljuje obzorje da se ovo čini dalekim i nedostižnim idealima, a Pavao je o tome pisao širokim slojevima vjernika u pojedinim Crkvama. Zato, ako hoćemo najprije do jasnih spoznanja o velikoj i blagoslovljenoj tajni Uskrsa, maknimo utjecaj sile grijeha u nama i oko nas. Zato korizmena razmišljanja, molitve, sveti sakramenti i djela ljubavi trebaju nam u tom poslu pomoći. Utihniti svaku buku zla da bi nas ovi blagdani povedi do razmišljanja ove tajne i da bi šiknulo milosno vrelo čija bi nas milost povukla u tu božansku avanturu. Slutite li kolika radost može izbiti već iz same svijesti o izvanrednom Božjem pozivu, a kolika nad učinjenim koracima da na taj poziv odgovorimo.

To postaje moja radost, a svaka žrtva i napor dobijaju novo svijetlo. Tako Isusova pobjeda postaje moja pobjeda. A koliko tek radosti vri kada kršćanin uđe u tu avanturu? A zašto ne bismo ovog Uskrsa napravili ovo iskustvo?

OBITELJ U SVETOPISANSKOJ VIZIJI

Obitelj je osnovna stanica ljudskog društva. Ona je Crkva u malome. Ona je svetište života, mjesto događanja u kojima djeluje Bog. Obitelj je toliko velika i draga stvarnost ljudskog življenja, sveta stvarnost da o njenome zdravlju ovisi sreća i život naroda, društva i kulture. Ove godine se oči svijeta posebno osvrću na obitelj. Ona je u centru našega razmišljanja i molitve, jer će o suvremenoj obitelji govoriti Sinoda biskupa u Rimu. Obitelj je i u središtu obnove našega naroda kako je to u Ninu naglašeno, kada smo slavili velike jubileje hrvatskoga naroda. Posvetit ćemo nekoliko redaka razmišljanju o obitelji kako ju gleda Biblija.

Već na prvoj stranici Svetoga pisma, u činu stvaranja Bog je utemeljio narav ove zajednice ljudskog društva. Bog je načinio čovjeka »na svoju sliku ga stvori da mu bude sličnost, kao muško i žensko ga stvori«... Zablistalo je jasno da je čovjek slika Božja, upravo kao obitelj, »kao muško i žensko«, kaje ima zadatak da radom gospodari zemljom i rađanjem napuči tu zemlju. Bag je Gospodar i Stvoritelj, a čovjeka je učinio sebi sličnim da nastavi to djelo i »zemlju podvrgne sebi«. Bog je Troosobna stvarnost, bogastvo života u pravom smislu riječi Roditelj. Zapovjedio je čovjeku da rađanje života nastavi i ispuni svoj život roditeljskom srećom. To je čovjekova sličnost sa Bogom! Ali jao! Grijeih, koji je počinio čovjek, pogrdio je tu divnu sličnost čovjekovu s Bogom. To lice je nagršeno. Zemlja čovjeku rađa korov, a on »u znoju lica svoga jede kruh svoj«. Čovjek žudi strašću za ženom, a ona mu »u bolima rađa potomstvo«. I znoj i bol i strast postali su teret — posljedica grijeha. Sada slijedi u Bibliji sveto događanje koje provodi Bag, a to je SVETA

POVIJEST SPASENJA u kojoj se polako popravljaju nagršena slika čovjeka. Cijela Biblija je knjiga toga Božjeg djela. U Savezu, kojega Bog sklapa sa Noom, popravljaju se čovjekova slika gospodara, »jer zemlja neće više uništiti čavjeka«. U divnom Savezu kojega bog sklapa sa Abrahamom, zahvaća Bag u njegovo roditeljstvo dajući mu potomstvo kao svoj blagoslov na kojem će se konačno ispuniti spasenje. Mogli bismo tako polako prolistati cijelu Bibliju Staroga Saveza i našli bismo divnih stranica u kojima Bag izlazi prema čovjeku da ga pridigne i obnovi. Našli bismo mnogo slika u kojim je Bog Zaručnik, a narod Zaručnica, Cijeli govor Biblije je obiteljski. Dolazimo u Novi Savez. Divno je djelo, koje se ne može nikada do konca shvatiti, da je sam Bog unišao u našu povijest, u sudbinu jednoga između nas i da je proži-

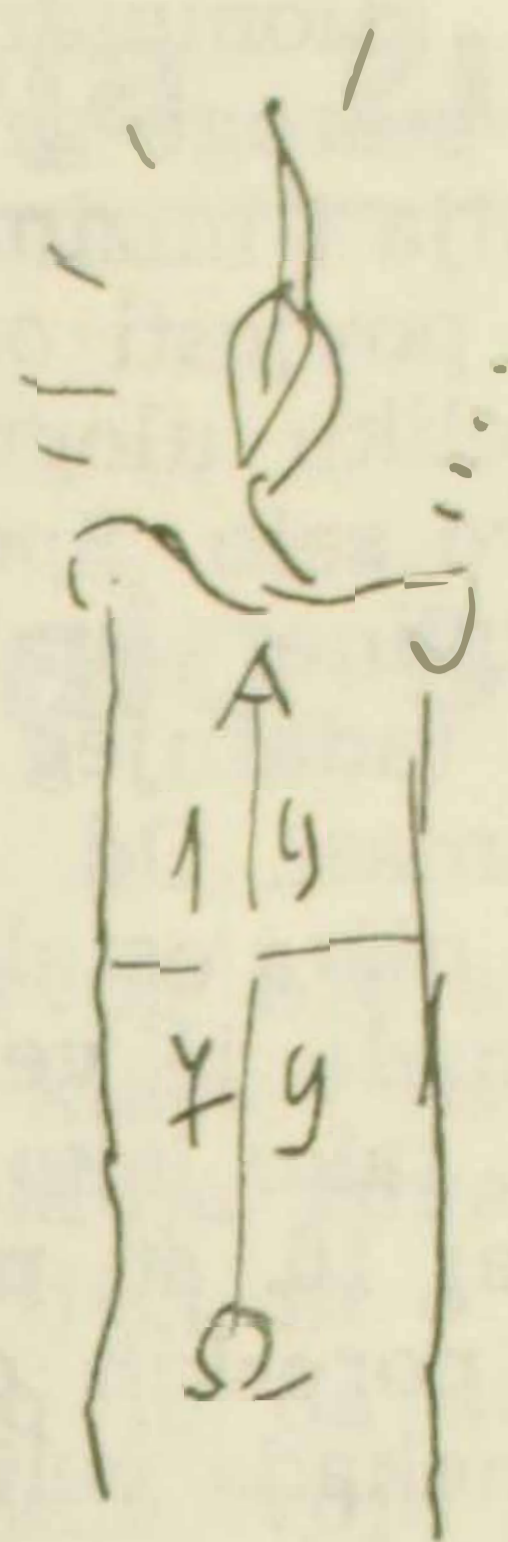
vio povijest jednoga konkretnoga čovjeka. Divno je da je postao čovjek u Isusu iz Nazareta, da je postao sin jedne žene. Već ta činjenica da je Bog ušao u život čavjeka u obitelji govori nam jako mnogo. Postao je član jedne obitelji. Svoje javno djelovanje započeo je na jednom obiteljskom činu, na svadbi u Kani Galilejskoj. Same činjenice puno govore. Njegovo djelo je potpuna uspostava nagršene slike čovječje i početak novoga čovječanstva koje je oslobođeno grijeha. Sam rad poprima božanske dimenzije, jer je i On bio radnik, »sin drvodelje«. Obiteljska nota je u Novom Savezu tako obnovljena da je odnos muža i žene, njihov život postao Sakrament Novoga Saveza, dakle, sredstvo spasenja. Po Isusovoj nauci, brak je jedan i nerazrešiv. »Što je Bog sjedinio, čovjek neka ne rastavlja«! Brak je svetinja i sama pomisao može biti preljub ako se ne živi sveto. Sakramentalnu nauku braka je posebno rasvijetlio apostol Pavao. On uspoređuje život muža i žene sa životom Krista i Crkve. Dapače, odnos žene i muža je kao Krista i Crkve. Taj odnos je sveta veza i spasiteljski čin. Apostol kaže da je to Otajstvo veliko. A Otajstvo je mjesto gdje djeluje Bag. Tako je djelom Kristovim obiteljski život postao svetište i mjesto Božjeg događanja i svete povjesti koja je slika Crkve, dapače, obitelj je crkva u malom. Kada smo svijesni toga velikog Božjeg zahvata u ljudski život da ga učini što sretnijim, biva nam jasno da je sreća započela u obitelji i da ovisi o sreći u obitelji. Čovječanstvo će biti sretnije ako bude više sreće u obitelji, bit će zdravije ako je zdravo u obitelji. Čovjek će do vrhunca izgraditi Božju sliku u sebi ako shvati da mora porasti u Kristu, nošen njegovom milosti.

U spomen svećeničkim roditeljima

U samo predvečerje Božića, Mons. Matija Zvekanović sa lijepim brojem subotičkog klera, svečanom Euharistijom oprostio se je od pokojnog PERE STANTIĆA, oca našega svećenika Bele Stantića, da bi tijelo njegovo položili u obiteljsku grobnicu, a dušu toga plemenitog i velikog muža preporučili ljubavi Isusa dobrog Pastira. Tko je prisustvovao sprovodnim svečanostima, imao je osjećaj da je to ispraćaj na daleki put jednog od starih patrijarha. Duga procesija od više od četrdesetoro unučadi sa cvijećem u naručju, okružen vijencem svoje desetero djece, sa sinom svećenikom i kćerju redovnicom, koji su jednim glasom sudjelovali kod Mise moleći, pjevajući i pristupajući stolu Gospodnjem, mislim da je najljepši živi hvalospjev ovom jednostavnom, ali duboko ljudskom i vjerničkom životu pokojnika. Ako bi vječnom Suci trebalo kakvog dokaznog materijala, već sam ovaj prizor ljudski govori mnogo. Tko je tek imao sreću da ga susretne u životu i u dugom periodu njegova teškog trpljenja, dobio je sliku čovjeka pravednika koji živi iz vjere. Navest ću samo jedan podatak iz mog posljednjeg susreta s njime. Govoreći o svom odnosu prema djeci govorio je: »Dao sam od sebe sve što sam mogao, postavio sam ih na noge sa svojom pokojnom ženom. Prošle godine za Oce sam im svim na dar podjelio krunice, jer sam primjetio da neki muški nemaju krunice...« Budući da je bio teško bolestan, potakao sam ga da za ovogodišnje Oce ima priliku da daruje ono najveće što ima svoj vlastiti život, kao žrtvu za svoju djecu i unučad. Živo mi je pogledao svojim mudrim očima, punim suza i dao mi znak da će to i učiniti. Hvala mu za svjedočanstvo života i smrti, u kojoj se tako divno odsjavalalo veliko otajstvo vjere, a Gospodin neka ga primi u svoj zagrljaj kao dobrog i vjernog upravitelja mnogovrsne milosti Božje.

Tjedan dana kasnije u predvečerje Silvestrova iz iste kapele na Bajskom groblju u Subotici, nakon Mise zadušnice, koju je sa klerom prikazao naš područni biskup Matija Zvekanović, položeno je u grob tijelo majke našega velikog pjesnika i svećenika Aleksandra-Alekse Kokića, ANE KOKIĆ. Doživjela je duboku starost od 96 godina, prateći do posljednjih vremena sva zbivanja u Crkvi i društvu. Majka je to koja je othranila brojnu djecu, a među njima sina svećenika i kćer redovnicu. I ova jednostavna kršćanska majka zadužila je Crkvu i našu narodnu kulturu svojim velikim sinom, koji na žalost prerano bi otrgnut sa stabla života. Njegov život i rad bit će dragulj u kruni života, kojom ju je, nadamo se, Gospodin već okrunio. O, nikada dovoljno ne promišljeno otajstvo da majčino srce i njezine jednostavne riječi, a osobito njezina živa vjera, može svojim ognjem inspirirati i pokrenut tolike snage. Dok joj zahvaljujemo na svemu onom što nam je svojim životom darovala, mi joj želimo da je Gospodin uvede u puninu života, koju je obećao onima koji u Njega povjeruju.

Četrnaestog siječnja ove godine Gospodin j pozvao još jednu svećeničku majku. ANU ZOLAREK, majku našeg svećenika Mihaela Zolareka-a župnika u jednoj slovačkoj katoličkoj župi, Selenči. Sprovodne svečanosti na slovačkom jeziku vodio je područni dekan Lazar Ivan Krmpotić, uz koncelabraciju sveg svećenstva iz dekana, te još nekolicine svećenika, prijatelja pokojničina sina. Ova dobra majka doživjela je duboku starost, živeći sa svojim sinom, pratila ga je svojim molitvama, žrtvama i nadasve svojom ljubavlju. Tako će sabrati sve one suze i svu ljubav kojom je bdjela nad svojim sinom, koji je u vrijeme svojih teoloških studija teško obolio?

Njezina mu je ljubav toliko puta bila i svjetlom i snagom. I to je žena koja je po svom sinu zadužila i Crkvu i svoju slovačku narodnu kulturu, kao i našu hrvatsku jer joj je sin publicirao stvari, značajne za oba ova područja. Tako nas uvijek zadivljuju riječi Isusove, da su neke tajne njegova kraljevstva pridržane malenima, a koje »mudri« ne mogu razumjeti. Hvala Mu, jer po malenima piše veliku povijest triumfa Njegove ljubavi.

9. veljače 1980. godine položeno je izmoreno tijelo još jednog svećeničkog roditelja PÓSA GYULA na katoličkom groblju u Kanjiži. Otac je to našeg svećenika Pósa Lászl-a. Jednostavan čovjek, siromašan seljak, koji je sa puno muke i ljubavi othranio svoje četvoro djece. Vjera je bila ono što ga je u njegovu životu vodilo da je smogao nositi sve poteškoće koje su ga snalazile. Osobito u posljednjem njegovom razdoblju života, kada ga teška patnja pritiskala, a on pod njezinim teretom, nošen ljubavlju svoje okoline, polako dozrijevaao na križu svoje bolesti. Štovanje presvete Bogorodice, koje je u njegovom životu imalo posebno mjesto, davalo je obilježje i njegovu životu i životu cijele obitelji. Bilo je to vezano uz jedan probodeni lik presvete Bogorodice, koju je pokojnik donio iz zarobljeništva iz Bačke Palanke u prvim poratnim danima. Neka mu ista Bogorodica, koju je tako častio u svom zemaljskom domu, dadne mjesto u nebeskim dvorima uža se i uz svog Sina.

Samo 12 kilometara dijeli Vajsku od starog grada Bača. Plodna zemlja i blizina Dunava igrala je u povjesti ovoga lijepog sela veliku ulogu. Vajska je vrlo staro selo. Spominje se već 1332. godine. Ostalo nam je čak i ime tadašnjeg župnika. Zvao se Tamasi. Od te stare Vajske nije ništa ostalo. Turska najezda pomela je veliku povjest Vajske, tako jako, da će se tek pod kraj 16. st. moći registrirati 16 poreskih obveznika na mjestu nekada velikog srednjovekovnog sela.

Dunave, Dunave...

Već u tursko vrijeme pojavljuju se u Vajskoj novi stanovnici iz Bosne. Broj stanovnika se naglo povećao kod velike seobe Hrvata iz Bosne i Hercegovine 1588. godine. Vajska dobiva svoje stanovnike iz okolice Tuzle. Težak je bio život doseljenika. 1770. godine propadoše sve kućice, propadoše polja, jer je bijesna bujica Dunava sve pomela. Narod se, kako bilježi ljetopisac franjevac iz Bača, razbježao do u srednju Bačku. Kad se Dunav povukao u svoje korito, vratiše se Vajštanci u svoje selo. Malo ih je bilo, oko 340 duša. Dunav im je obiljem ribe pomogao, da prežive.

Pod kraj 18. stoljeća Vajsku kupuje obitelj Gromon. Zabilježeno je, da je bila »ilirsko« naselje s 500 stanovnika.

Pod zaštitom svetoga Jurja

Već 1715. godine selo ima svoju crkvicu, siromašnu, malenu. Ispletena od pruća, trskom pokrivena. Posvećena je sv. Jurju vjernici nemaju svoju župu. Vajska je filijala župe sv. Jakova u Plavni. Kako pod turskim jarmom, tako i u to vrijeme za njih se brinu bački franjevci. 1788. spominje se prvi vajštanski župnik, franjevac Mihaljević. Novi župni stan biva prvom školom u Vajskoj. Drugi župnik u Vajskoj bio je Andrija Meštović iz Pečuha. Danas Vajska ima već osamnaestog župnika, vlč. g. Josipa Miloša. Od 1715. do danas, što zbog poplava, što zbog povećanog broja vjernika, tri puta se rušila župskacrkva, da bi 1840.

živopisna narodna nošnja

bio položen temeljac za današnju. Na blagdan svetoga Đurđa, za župnikovanja Jana Nikolića 1842. godine, slavilo se prvo proštenje u današnjoj crkvi. U nedjelju poslije Đurđeva slave Vajštanci vrlo svečano svoje proštenje.

Gospodin narodu svom daje jakost...

Zaista je ovom narodu trebalo jakosti, da vole svoje selo. 1866. podigoše nasip, da im Dunav sela ne dira. Samo deset godina kasnije Dunav opet provali nasipe. Dok 1924. selo nije stradalo od poplava, dvije godine kasnije dio naroda će se iseliti privremeno u Vukovar. Voda prodire i u župnu crkvu. U crkvi voda na 50 cm. Tada je Vajsku pritisla bijeda i siromaštvo. Sve su te nedaće Vajštanci izdržali. Oni već 1907. imaju mlin, 1913. grade kameni put do Bača, imaju arterske bunare, ljekarnu, kudeljaru.

Do neba je, Gospodine, dobrota tvoja!

Nikada Vajska nije klonula. Vrijedne ruke poljoprivrednika opet su podigle selo. Radilo se

KRAJ DUNAVA I

u polju, radilo na pašnjaku, radilo se na Dunavu. A vrijedne ruke domaćica stvarale su živopisnu narodnu nošnju. Imalo se za koga raditi. Vajska je na početku stoljeća brojala 1824 stanovnika, mahom katolika. Danas Vajska ima 3700 stanovnika. Od prelijepe narodne nošnje ostade samo uspomena i po koja slika. Malo je mladih. Priličan broj mladih napušta svoje selo.

Vajska i Subotička biskupija

Za župnikovanja vlč. g. Ivana Vizentanera nekoliko mladića napušta svoje selo, da se od njih Stjepan Bošnjak i Ivan Sabatkai vrata nakon studija, te u svome selu 2. srpnja 1972. godine prime Sveti rad, kao prvi svećenici iz Vajske. Željko Augustinov je treći svećenik ove male župe. Njega je Vajska darovala našoj biskupiji 4. srpnja 1974.

ređenje dvaju sinova Vajske

Vajska je izuzetna župa i po tome, što je u njoj više rođenja nego sprovoda. Djeca marljivo pohađaju vjeronauk, sudjeluju u sv. misi. Vajska broji 125 vjeronaučenika! Od toga broja 40 njih su mali Romi, dok su ostali mahom Hrvati i Mađari. Šteta je što se ne nađe koji svećenik, koji bi naučio jezik Roma.

UZ SV. JURJA

mlada Misa Željka Augustinova

Novo lice Vajske

Poslije I. svijetskog rata Vajska dobiva nove stanovnike Srbe iz Hercegovine. Duhovnu brigu za pravoslavne vjernike u Vajskoj vode vrijedni kaluđeri iz lijepoga manastira u Bođanima. Oko 1955. godine dolaze na sezonske radove u Vajsku Hrvati iz Bosne i Hercegovine. U to vrijeme počinje novo naseljavanje. Preko 300 duša današnje župe sv. Jurja u Vajskoj sačinjavaju vjernici koji dođuše iz Sanskog Mosta, Sasine, Ulice, Komušine. Nešto je manje Hercegovaca iz Međugorja, Posušja, Mamića, Ljubuškog itd. Župa broji oko 1900 katolika. Najveći dio vjernika čine Hrvati, Mađari kao i pripadnici pet drugih narodnosti. Novonaseljeni župljani se vrlo lijepo uključuje u župni život. Veliki postotak vjernika obavlja svoje vjerske dužnosti, kako nedjeljom, tako i o Uskrsu i Božiću.

mali Romi pred vratima crkve

O duhovnoj snazi Vajske govore i tri svećenička zvanja i velika ljubav prema časnim sestrama, Kćerima milosrđa, koje su ovdje djelovale od 1962. do 1973. godine.

Novo lice crkve

Najbolja ilustracija za slogu i vjerski život vjernika, u mnogim župama je njihova župna crkva. U posljednjih dvadeset godina ovi su vjernici putem velikih žrtava puno toga učinili. Staru razrušenu Kalvariju obnoviše Vajštanci i ponovo sagradiše u crkvenom vrtu, postavili nove crkvene prozore, popravili toranj, obnovljene su i orgulje i kantorski stan. Prošle, 1979. godine crkva je dobila novi, limeni krov. Sve su to izuzetno veliki izdaci. Moglo se to sve postići, jer veliki dio vjernika osjeća kao svoju dužnost i kao zapovijed ljubavi, da se brinu o crkvi, jer je ona znak živosti njihove vjere.

Nije to župa zatvorena u okviru svoga sela. Tu se puno čita katolički tisak. Glas koncila i Hitélet su na prvom mjestu. U posljednje vrijeme raste broj pretplatnika posebno za Bačko klasje. Pored izuzetno lijepog proštenja sv. Đurđa, u Vajskoj je vrlo privlačna tjelovska procesija, jer se tada vjera ispovijeda svečanim ophodom oko župne crkve.

Puno bi toga bilo vrijedno spomenuti i o vjernicima i o mnogim marljivim svećenicima ove zaslužne župe. Trebalo bi govoriti o velikom napretku poljoprivrede, trebalo bi govoriti i o suvremenoj školi koja će se uskoro sagraditi, sve su to važne niti za povijest i sadašnjost ove župe. Trebalo bi spomenuti i želju, da se crkva dotjera i izvana. Sloga, ljubav i vjera Vajštanaca puno obećavaju, kao što su do sada i djelom pokazali!

Sljepan Beretić

Moja župa

Malo stado

Od prvog broja ove godine »Bačko klasje« uводи novu rubriku »Moja župa«. Naglasak je na riječi m o j a. Naime, potrebno je da svaki katolik zna da ima svoju župu. Upućenijima će ovo naglašavanje izgledati suvišno, jer im se čini posve prirodno, da svatko ima svoju župu i da svatko zna koja je njegova župa. Međutim, iskustvo pokazuje drugu stvarnost. U gradovima, gdje ima više župa, mnogi ne znaju koja je njihova župa. Po selima, gdje ima samo jedna župa, obično katolici znaju za župu, ali su malo svjesni da je to njihova župa i što to znači. Ovo smatram važnim, kao polazište, za svakog katolika, jer je župa konkretno mjesto gdje se živi i doživljava bogatstvo Krista, zajedništvo crkve i plodonosnost vjere. Dužnost je svakog vjernika da upozna bogatstvo Krista, da to bogatstvo živi u zajedništvu Crkve i da donosi plodove.

Blagi pastir i poslušne ovce

Ponekad dopustim mašti da me zavede. Tako razmišljam o starim, dobrim vremenima. Kažu da je u tim starim vremenima sve bilo dobro. Zaključujem: i župa je bila idealna. Na širokim bačkim ravnicama rasuto, komotno smješteno selo. Oniske kućice s velikim dvorištima i ekonomskim zgradama, razdvojene širokim sokacima. Uokolo sela razbacani salaši po šorovima. U sredini sela dominira toranj župne crkve. Nedjeljama i blagdanima zakrčeni sokaci, narod hrli u crkvu, tako i salašari. Dočekuje ih župnik, obučen za Misu. Vidi se na njemu da je ponosan i siguran. Misa je pravi doživljaj. Svi se mole i pjevaju. Propovijed je duga i poučna. Opširno se tumače vjerske istine. Narod pobožno sluša i pamti. Sv. Pričast je vrhunac. Pričešćuju

Nastavak sa str. 7.

se svi, osim male djece. Poslije Mise malo razgovora pred crkvom i razlaz po kućama i salašima. Blagoslov sa Mise nosi se ukućanima koji nisu mogli doći. U obiteljima ozračuje kao i u crkvi. U svakoj kući se moli. Živi se u miru i slozi. Za razvod braka nitko ni čuo nije. Djeca se rađaju prirodno i često. Komšije se paze i surađuju. Svi župljani se međusobno poznaju, a župnik zna svakog uglavu. Župnikova riječ je mjerodavna, i ne samo u vjerskim stvarima. O nekom stranom utjecaju nema ni govora. Sve se slaže, sve štima. Ne znaš kome je lijepše, župniku ili župljanima. Župniku ni nakraj pameti da traži premještaj, a vjernici ni u snu da se bune protiv župnika. Pa, tako pedeset godina skupa. A, kakone i ne bi, kada je on blag, a oni poslušni.

Zbunjeni pastir i smešne ovce

Nekadašnju idiličnu župu teško je i u mašti zamisliti, a još teže u praksi naći. Mi ćemo i danas reći da je župa osnovna stanica Crkve, zajednica vjernika, koji žive na određenom teritoriju, a pod neposrednim vodstvom župnika. I nije danas u pitanju osnovna struktura i definicija župe, nego njen sadržaj i praktična djelatnost. S pravom se pitamo koliko još današnja župa održava onu teološku, vjerničku stvarnost koju označuju biblijske slike i pojmovi uzeti iz idiličnog čobanskog života, kao što su: pastir, ovce, stado? Umjesto zajednice vjernika, gdje vjernik ima konkretne šanse za bogati život i svestrani rast u vjери, župa se sve više doživljava kao servis za specijalne i brižno odabrane usluge. Nekom je potrebno krštenje, nekom sahrana, nekom Misa za pokojne nekom neki blagoslov ili molitva, a inače nema nikakove veze sa župom, pa i po više godina. Takve usluge se daju i traže iz jednostavnog razloga, što je dotični nekada kršten u katoličkoj Crkvi. U tom smislu nije važno znati za svoju župu, ni njeno značenje, nego je važno što prije doći do ne-

kog servisa i obaviti što se želi. Tako dolazimo u opasnost da župu statistički vrednujemo po broju i kvalitetu ponuđenih i obavljenih usluga. Takva praksa, konačno, neminovno vodi u nesklad, u zbunjenost i smušenost.

Uočiti promjene

Treba se čuvati da brzopletost ne nađemo nekog »žrtvenog jarca«, kojem bi na leđa natovarili sve propuste, opačine i grijeha za takvo stanje stvari, a sebi olako umirili savjest. Najbolje bi bilo da svatko pronađe i prizna svoj dio odgovornosti. Međutim, ima dubokih promjena i snažnih silnica, koje su izvan naše vjerničke moći i maći Crkve. Ali, one i na nas djeluju. Zato ih trebamo znati. Na to nas upozorava i Sabor drugi vatikanski u svojoj pastoralnoj konstituciji »Radost i nada«:

»Promjena mentaliteta i struktura često dovodi u pitanje tradicionalne vrijednosti, napore među mladima, koji su često nestrpljivi, dapače se zbog nezadovoljstva i bune, pa svjesni svoje važnosti u društvenom životu, žele što skorije u njemu vršiti svoju ulogu. Zbog toga roditelji i odgojitelji pri vršenju svojih dužnosti nerijetko nailaze na sve veće poteškoće.

Pa i baštinjene ustanove, zakoni, načini mišljenja i osjećanja ne mogu se uvijek, čini se, zgodno uskladiti sa sadašnjim prilikama pa odatle nastaju teške smetnje u ponašanju i samim njegovim normama.

Nove prilike, napokon, utječu i na vjerski život. S jedne strane izoštriji kritički duh čisti od mogućnog shvatanja svijeta i od preostatka praznoverja te zahtijeva više osobno i djelotvornije prianjanje uz vjeru, tako da mnogi dolaze do življeg iskustva Boga. S druge pak strane sve šire mase praktički napuštaju religiozni život. Drugčije nego u prijašnjim vremenima, nijekanje Boga ili religije i potpuna indiferečnost prema njima nisu više ništa neobično niti stvar pojedina; danas se takav stav rado prikazuje kao zahtjev

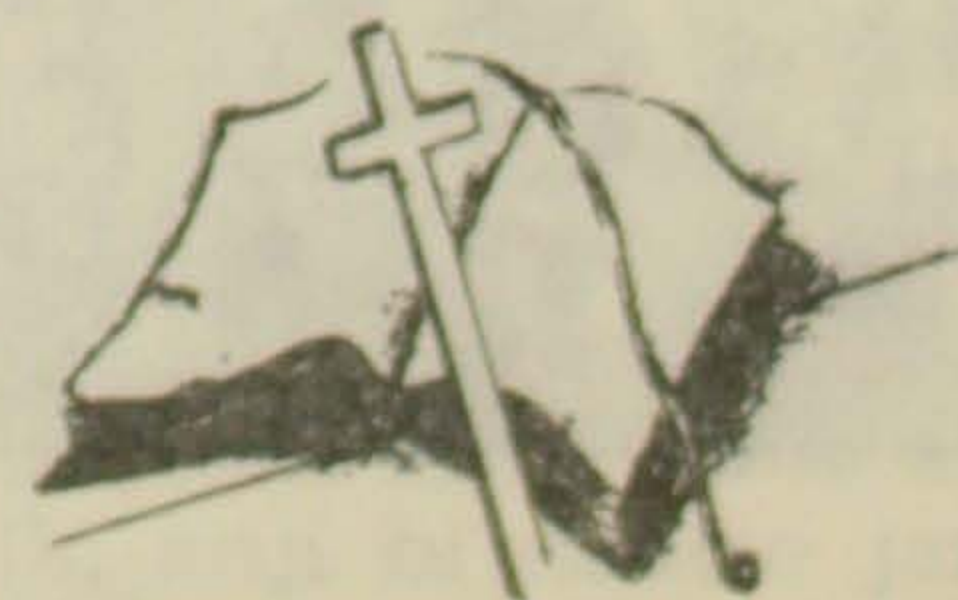
znanstvenog napretka ili nekog novog humanizma. Sve se to u mnogim zemljama ne izriče samo filozofskim teorijama, nego je veoma naširoko zahvatilo književnost, umjetnost, tumačenje humanističkih znanosti i povijesti, dapače i državno zakonodavstvo, pa to mnoge zbunjuje« (G S,7).

Tražiti lijek

U tako tjeskobnim vremenima svaki vjernik, svaka vjerska zajednica, svaka župa traži jasnoću i sigurnost. To nas tjera da se vratimo izvorima. U djelima apostolskim se ovako opisuje prva kršćanska zajednica, prva župa: »Bijahu postojani u nauku apostolskom, u zajedništvu, lomljenju kruha i molitvama« (Dj. 2,42). A malo dalje u istoj knjizi Pisma čitamo ovo: »U mnoštva onih, što prigriše vjeru, bijaše jedno srce i jedna duša. I nijedan od njih nije svojim zvaao ništa od onoga što je imao, nego im sve bijaše zajedničko« (Dj.4,32). Iz ovoga su jasne tri bitne stvari: postojanost u nauku apostolskom, u molitvi i materijalnim dobrima. Bez toga nema prave kršćinske zajednice, nema prave župe. Treba naglasiti riječ postojanost. To znači da je bilo trojno, svjesno i uporno, a ne samo povremeno, površno i usput.

Eto, o tim bitnim odrednicama svake župe, kao i o svemu onome što se u župi radi i treba raditi, pisat ćemo i raspravljati u ovoj rubrici. Da bi sve to bilo što konkretnije i što korisnije, molim vjernike, kao i župnike, da šalju svoje primjedbe, prijedloge, kritike, kao i opise konkretnih stanja i pojava u pojedinim župama. Svoje dopise šalžite na adresu: Josip Temunović, 25000 Sombor, G. Dimitrova 1. U pismu, a ne na omotnici naznačite da je to za rubriku: Moja župa.

Josip Temunović

Mladi u crkvi

»AKO JE BOG S NAMA...«

Vrijeme pripreme

Pohađajući vjersku pouku imali smo prilike više puta slušati o Uskrsnuću. U želji da obogate i osvježite svoju vjeru mnogi kršćani revno su pohađali i još uvijek pohađaju korizmene propovijedi. Njihova prisutnost i sudjelovanje u obredima Velikog tjedna bilo je uvijek pobožno i duboko proživljavano. U tom ozračju razmišljali smo o događaju Kristova uskrsnuća, a životom pripremali se za događaj našeg uskrsnuća. Korizma se bliži kraju i evo nas ponovo pred tim najvećim i najvažnijim blagdanom naše vjere. Da li smo ovih nekoliko tjedana živjeli u znaku pripreme? Možda će netko odmah primjetiti: stariji da, ali mladi... i poslije kratke stanke umjesto odgovora, ispitivački i zamišljen pogled te blago klimanje glavom u lijevo i u desno. Drugi će pak primjetiti: jest da je njihova prisutnost na korizmenim propovjedima i u drugim oblicima pobožnosti skromna, no to još uvijek ne znači da ih osoba Isusa Krista uopće ne zanima. Poslušajte samo njihove razgovore; zar se i oni često puta ne upitaju: što će Bog učiniti na dan uskrsnuća? Da li će nam ostati isto tijelo? A djeca što umiru? Hoće li ostati uvijek djeca? A šta će biti s onim čovjekom koji je posve izgorio u nekoj nesreći? itd. Ovakvih ili sličnih pitanja bilo bi još, i ne zaboravimo, ne postavljaju ih samo mladi, postavlja ih svaki čovjek u želji da pronađe smisao svom životu. A to je dobro, jer samo onaj čovjek koji pita, želi čuti ili naći odgovor. No tu je potreban oprez!

Gdje nas vode tolika pitanja

Svako novo pitanje, poput gore navedenih, budi u nama interes, i često umjesto odgovora naći ćemo nekoliko novih pitanja. Upornost na tom putu dovela bi nas do beskorisnih i nerazrješivih diskusija. Slični bi bili djetetu koje, u želji da obraduje svoju majku, odlazi u obližnju šumicu nabrati cvijeća. Skakutajući radosno od cvijeta do cvijeta sve više i više udaljava se od svoje kuće. Kada se konačno zaustavi, već se izgubilo, te ne zna ni otkuda je došlo ni kamo poći. Bespomoćno brizne u plač. Pitanja o uskrsnuću, koja neprestano postavljamo, slična su plaču ovog djeteta. Daju nam do znanja da smo se izgubili, da smo daleko od kuće, odnosno da smo se udaljili od istine. Našim razmišljanjem ispleli smo mrežu poput one paukove, a ne vidimo načina kako se iz nje osloboditi. Stoga postavimo samo jedno pitanje: »što znači za mene, danas, vjera u uskrsnuće?«. Odgovor nije lak, složiti ćete se samnom, no pokušajmo zajedno doći do njega.

Koji put izabrati

Pred misterije Kristova uskrsnuća a snagom istog i pred tajnom našeg osobnog uskrsnuća, ljudi su se različito postavljali. Jedni su shvatili kako pojedine poteškoće ne mogu doći od Boga, i bezbrojna pitanja samo kompliciraju već i onako komplicirani život. Drugi ne vjeruju u uskrsnuće, jer ne nalaze dovoljno znanstvenih dokaza koji bi ih čvrsto uvjerali. Drugi pak, željeli bi znati do u sitnice što se to dogodilo tog nedjeljnog uskrsnog jutra, kako je izgledalo uskrslo tijelo Kristovo, na koji način su se dogodila sva njegova ukazanja. Drugi opet razmišljaju o tom najvećem događaju naše vjere u želji da istinu uskrsnuća što više približe čovjeku današnjice. U jednoj od tih grupa nalazi se i svaki od nas. Ako smo u onoj sa hiljadu pitanja, sv. Pavao bi nam najvjerojatnije poručio: »Bezumniče! Da li se ikad vidjelo jedno drvo ili jedna biljka posve ista svom sjemenu? Da li si ikada vidio sijati biljke ili drva? Sije se sjeme iz kojeg će narasti biljka i drvo. Tako i ti, koji danas živiš, sličan si sjemenu, iz kojeg, kada umre, rađa se novo, duhovno i slavno tijelo. I stoga čovječe vodi brigu o sjemenu, a za ostalo će se brinuti Bog! Ako smo pak u grupi onih koji, doduše traže, no prožeti željom da se istini što više približe, onda dajemo riječ Novom Zavjetu, iskustvu apostola i prve kršćanske zajednice. Uperimo svoj pogled zemlji i tlu gdje je sjeme vjere u uskrsnuće zasađeno, a potom upitajmo sebe da li takvog tla ima i danas među nama.

Na putu za Emaus

Najvažniji i najodlučniji trenutak u životu apostola bio je njihov susret s uskrslim Kristom. Tu tvrdnu može potkrijepiti i kratka usporedba između onoga što se dogodilo »prije« i onoga što se dogodilo »poslije« tog susreta. Neka nam za primjer posluže dvojica učenika na putu za Emaus (Lk. 24, 13 s). »Mi smo se nadali da je on onaj koji će osloboditi Izraela. Ali — evo — već je treći dan...«. Gorak i žalostan zaključak. Isusovom smrću, umrlo je nešto i u životu apostola, nešto veoma važnog. Bez nje ga nisu već mogli zamisliti ni svoju egzistenciju. Bili su spremni trpjeti za njega, pa i umrijeti s njim, ako je to potrebno. Isus je postao osovina u njihovom životu. A sad je došla ta tragedija. Smrt Isusova slomila je tu osovina koja se sada tragično prepriječila na putu idealne budućnosti koju su zamišljali. U takvim trenucima najbolje je bilo napustiti Jeruzalem i vratiti se svaki svom prvotnom poslu. Sve je svršeno. Jer »...već je treći dan...«. Sjena smrti nadvila se nad životom.

Ipak tog trećeg dana apostoli iskustveno doživljavaju da je Isus živ. I započinje ono »poslije«. Susreli su Njega, istog onog Isusa s kojim su zajedno proveli tri godine. Susreli su Onoga koji je smrt pobijedio« zaista je Gospodin us-

krsnuo!« — osjetiše to svi i osvjedočiše se. Za apostole nije više bilo motiva za strah i bježanje. S Kristom su i oni uskrsnuli. Rodila se u njima nova nada. Njihov život je zahvaćen novom snagom, Božjom snagom, snažnijom od svega što je prije u njima ubijalo nadu. Rat je dobijen, iako se borba i dalje nastavljala. Život koji je po tom susretu u njima rođen već je nadvladao smrt. I mogli su kasnije padati pod smrtnim udarcima u zatvorima i arenama, no život više nije mogao umrijeti.

Slično i prvi kršćani, mučeni, proganjani i ubijani, nastavljali su svoj životni hod snagom vjere u uskrsnuće. Ta vjera bila je svjetlo njihova života, hrana kojom su se krijepili. Apostoli i prvi kršćani nisu se dakle mučili pitanjima kako se sve to dogodilo s Isusom tog nedjeljnog uskrsnog jutra, već gdje i kako susresti živog Krista. Po primjeru dvojice učenika na putu za Emaus, Luka prvim kršćanima daje slijedeći odgovor: kao hodočasnici kroz život i ovaj svijet, važno je da imamo sapatnika, brata i prijatelja koji hoda istom stazom; zatim Riječ Božja kao motiv naših razmišljanja; i zajedništvo u istoj vjeri i oko istih ideala u Euharistiji.

Svjedočanstvo životom

I ako se još jedanput zapitamo što znači danas, za mene, vjera u uskrsnuće, onda ćemo i mi doći do istog odgovora. Stoga, vjera u uskrsnuće ne znači samo prihvatanje jednog događaja prošlosti i jednog događaja budućnosti, već iznad svega prihvatanje TAKVOG načina života koji vodi do osobnog susreta s uskrslim Kristom. Sv. Pismo nam je putokaz. Jer samo u takvom susretu rađa se istinska i duboka osobna vjera. Vjera u uskrsnuće znači dakle vjera u ONOGA koji je jedini sposoban da smrt pretvara u život, da iz starog stvara novo.

Pavao to sažeto veli ovako: »Ako je Bog za nas, tko će biti protiv nas?... Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Nevolje? Tjeskoba? Progonstvo? Glad? Golotinja? Pogibao? Mač?... U svemu ovom sjajno pobjeđujemo po onome koji nas je ljubio. Siguran sam da nas neće ni smrt ni život, ni anđeli, ni poglavarstva, ni sadašnjost ni budućnost... rastaviti od ljubavi Božje, koja je u Isusu Kristu, Gospodinu našem. (Rim. 8,35 s).

Ključ za rješenje problema vjere u uskrsnuće nalazi se u samom čovjeku. On u svom životu neprestano otkriva snagu Božjeg djelovanja. I neće nikakav znanstveni argument dati vrijednost i temelj vjeri u uskrsnuće, nego će konkretni život kršćana davati vjerodostojnost argumentima. Stvarni dokaz našev jere u uskrsnuće, onaj najuvjerljiviji, jeste naš život. On je i danas prožet snagom Kristova uskrsnuća, i stoga dovoljno snažan da i dalje sjenu smrti pretvara u radost života, a bol i patnju u nadu i sigurnost.

J. Pekanović

BLAGDAN MAJKE ALIX U SUBOTICI

U zagrljaju snježne bjeline, 9. I. 1980, crkva se na Kalvariji u Subotici okitila poput Zaručnice, koja očekuje svoga Zaručnika. Bijeli pokrivač sve pokriva, a grane se od težine nagnule kao da pozdravljaju Sestre. Hladno je, pod nogama škripi, no ipak lijepi broj nas se okupilo. Tu su Sestre iz Doma Josephinuma, iz Žednika, Biskupije, a i sa Kalvarije. Među nama je i drugi gost naša č. predstojnica s. M. Beata. Ima nešto i vjernika. Za čas je počelo Euharistijansko slavlje. Gosp. župnik Bela Stanić kratkim nagovorom pozdravio je sve nas prisutne. Nije bilo teško uživiti se u onu prvu svetu Noć rođenja naše drage »Družbe sestre Naše Gospe« kad je na Božić 1597. god. na ponoćki 5 djevojaka zajedno sa bl. Alix de Clerc pristupilo sv. pričesti, a župnik iz Mattaincourta u Francuskoj, sv. Petar Fourier posvetio ih je Presvetoj Djevici. Božićni štimung, lijepo sviranje i pjevanje sestara, sve nas je još više oduševljavalo i dizalo.

Poslije sv. mise prešli smo u našu kuću nedaleko od crkve, gdje nas je dočekala velika i dosetljiva sestarska ljubav. Među nama je i g. župnik koji pokušava snimiti radost našu, da nam fotografije ostanu kao trajna uspomena na ovaj svečani sastanak, koji je počeo molitvom i pjesmom. Još jedno iznenađenje za sve nas. Dobili

smo i lijepu čestitku od našeg g. Biskupa. Svima nama čestita dragi blagdan naše Majke Alix, sa željom da nju naslijedujemo u svom životu. Ujedno se zahvaljuje svima nama i svakoj Zajednici posebno na neumornom radu u našoj biskupiji. Sa pljeskom smo ga pozdravili. Kako je vrijeme brzo prolazilo, došlo je i do rastanka. Razišle smo se svaka na svoju stranu sa željom da ovaj doživljaj zadržimo u svojoj duši i ostanemo vjerne i dobre kćeri naše Majke Alix.

s. M. Ivana

PROSLAVA BOŽIĆA U NOVOM SADU

Božić, taj veliki dan radosti, proslavljen je u Novom Sadu, kao i u svim našim župama s puno radosti jer je to dan posebnog susreta BOGA s ČOVJEKOM.

U toj noći, radosti Božićnog raspoloženja pridonio je i naš biskup Mons. Matija Zvekanović, koji je vodio slavlja u 22. s. na mađarskom jeziku, a u 24. s. na hrvatskom jeziku. Djeca su prije polnočke na mađarskom jeziku izvela prigodne recitacije, a također prije ponoćke na hrvatskom jeziku omladina je izvodila Starozavjetni recital u polutamnoj crkvi a novozavjetni nakon riječi jednog mladića: Svjetlost nova nam osvanu. Simbolika svjetla željela je dočarati prorokove riječi: »Narod koji je u tmini hodio, svjetlost vidje veliku«. Draž programa bila je i u tome što je program izvođen u narodnim nošnjama i to: bunjevačka, šokačka iz Monoštora, jedna hrvatska iz Bosne, te slovačka, rusinska i poljska. Recital je tekao na jezicima narodnosti, koji su bili zastupljeni po narodnim nošnjama. Pod misom su prinosili darove, a na koncu mise dvoje mladih su čestitali biskupu Božić uz mali dar sjećanja. Biskup je i pod jednom i pod drugom polnočkom izrazio zadovoljstvo što slavi Božić u zajedništvu s ovom župskom zajednicom. Oko dva sata poslije ponoći, ispraćen je otac biskup u Suboticu, uz želju svih, dođite nam opet.

DOBRO VINO A

Nedilja je prije podne, svit se skuplja prid crkvom, ja se spremam za misu, kad upadne Verka sa svojim draganom. Sva ubundana i prezirom započana, a i dragan joj sasvim u par. Glasa im nisam čuo jer je snjima došla i Teza, pa umjesto njih pozdravila i kazala da se njih dvoje žele vinčati.

Krasno, pomislim, baš k'o naručeno prid veliku misu i zaustim već da im kažem kako su zdravo dobro uradili što za sobom nisu zatvorili vrata, ali se sitim svitovanja mojih dobrih vjernika da sa svitom triba lipo, pa im ponudim da sidnu, a i sam se raspoložim da ih u miru saslušam pa makar i zakasnio s misom.

Sili oni, ali ni rič da procide. Teza stoji, kao opomena da tribam biti kratak. 'Oću ja! biti kratak, ionako mi se žuri, ali ne znam kako početi razgovor, kad mi baš ni jednu rič nisu kazali. Sitim se, konačno, da je ovo tehnikom prosvitljena generacija, da je navikla pritiskom na puče sticati znanje i dobijati informacije i da je ovima sad poprilično teško sa nikim salašarskim popom započimat' divan, pa kad je već tako, hajd župniče, moraš zaminiti puče. Izdeklamiram im, što sam lipše mog'o da za vinčanje tribaju nabaviti krštenice i kod župnika zaručnice obaviti upis, a ako se žele u ovoj crkvi vinčati, neka donesu otpusni list. Dakako, potreban je i razgovor o sakramentu ženidbe, koji mogu obaviti kod župnika Joze ili kod mene.

— To je mnogo komplikovano — izjavi zaručnik i ne trepne, baš kao Marsovac iz televizijske fantastične serije.

Verka jednim snažnim rafalom prezira potvrdi izjavu svoga dragana.

Mene, običnog salašara, zbulni ta marsovska sigurnost i ustanem. Ustanu i oni i odu, bez pozdrava.

LOŠA PRILIKA

Moralo je proći dosta vrime-
na, dok sam došao sebi, jer kad
sam poč'o misu vidio sam ukor
u očima mojih župljana. Zaka-
snio sam i nije mi bilo teško
govoriti: Ispovijedam se Bogu
Svemogućem i vama braćo...
dapače, ositio sam niko ganuće
u tom kajanju. Blažene oči mo-
jih župljana, koje me znaju
čitko ukoriti i još čitkije mi
oprostiti.

Par dana me držalo to bla-
ženo raspoloženje, što ne malo
začudi dida Bašu, a mene izne-
nade njegove visti.

Pripovida mi kako se kuglj'o
sa Draganom i kako mu je
ovaj platio večeru.

To on časti kuma, dodam ja,
malo pakosno.

— Časti, al' ne kuma, već
boljeg kuglača.

— Pa i ne možete marsovcu
kumovat, a ne znam kako mu
možete u kuglanju takmac bi-
ti.

Čudi se Bašo tak'om divanu,
maši se tozle i mirka me k'o
zagonetku.

— Marsovci nisu sposobni
za ljubav, pa ni za ženidbu.

Još me jednom ispitivački
pogleda, zapali cigaretu i odlu-
čivši, valjda, da ove moje upa-
dice naknadno razmisli, ispri-
povida mi kako se prihvatio
kumstva.

— Niki dan, sunce omekša-
lo zemlju, ja u gumnu sređivam
ogrizine, kad vidim, idu od dr-
uma dvoje prema mom salašu.
Bunde raskopčali, al' jedva se
kreću po tek otkravljenom pu-
tu.

— Tako, tako — upadam ja
— blaženo sunce i blatni put
što tiraju zvirku iz ovčijeg ru-
na.

Ne da se Bašo zbuniti, već
nastavi pripovidati kako je te
varošćane njegov Beljov srda-
čno pozdravio, zatrčavajući im
se u noge i pokazujući oštre
zube.

— To je pravo — upadnem
ja opet — ne da se Beljov zbu-
niti marsovskim rafalima pre-
zira.

— Jedva ja njih obranio od
Beljova i zovem ih unutra, a
oni i ne bi, žure se, kažu. Ta ka-
ko nebi ušli unutra, niste valj-
da rad livče došli. Uvedem ih
unutra, oni se raskomote i po-
sidamo oko astala, a Verka se
drži k'o nova mlada. Treba da
se poznamo, a opet, k'o niki,
nepoznati smo. Dragan oma
poč'o štogod o ceremonijama i
o kumu, ali ja se pravim da ne
razumim o čem' divani. Uvidi
deran da nisam upućen u nje-
govu nevolju, pa začuti.

Znam ja lik protiv ćutanja i
kažem im nek se oni malo od-
more, a ja uzmem bokal i odem
rad vina. Kad sam se vratio,
oni štogod šaplju i Dragan će
o'ma da mu triba kum. On se
pravo i ne razume u te običaje,
ali »treba da se i te ceremonije
obave«. Pravim se k'o da ne
čujem šta kaže, mećem čaše na
astal, a Verka se sve većima sa-
kriva Draganu za leđa. Pripo-
vidam im kako je lani vinograd
rodio, u deset godina ako jedan-
put bude tako povoljno vrime
za lozu, dobro je. Nazdravim
im, al' oni ne piju. Šteta, no
kako nesporazum nikad nije sa-
mo s jedne strane, pa kad oni
neće lik, hoću ja, pa pijem.

Dragan opet smrsi nešto o
Verkinom »starom« i o ceremo-
nijama, a ja nastavim o lipoj
jeseni i još lipšoj zimi, o san-
kanju i čistom ajeru, a Verka
ziva i po ćošama pogled skriva.
Opet mu štogod šaplje iza ra-
mena i on zausti, ali mu ja ne
dam do rječi, već udarim divan
o energetske krizi, o vitrenje-
čama i krušnim pečima, o krum-
pirači i suvoj pogači.

Ponudim ga hercegovačkim
duvanom, ali on ima svoje, pa
odbi. Zapali »lorda«, pogleda na
sat i nestrpljivo čeka da me
prikine u divanu, ali ne ćeš, mi-
slim se, Bašu lako za kuma do-
biti, već okrenem o konjima,
trkama i o mom vrancu, a Ver-
ka ga bome već i rukama i no-
gama mamuza da kaže već je-
danput čerez čega su došli. On
se uzvrpolji, opet pogleda na
sat, pa kroz pendžer, i k'o po-
plašen od sumraka, užurbano
mi kaže da me zove za kuma.
Ne zna, veli, zašto to triba, ali
pristaje i na crkveno vinčanje,
zbog Verkinog »Starog«.

Ja sad ustanem da upalim
lampaš i dugo sam ga palio. Ne

govorim ništa, a osićam njiho-
ve oči na meni. Bulje u me k'o
u televizor.

I Dragan ositi da je potribno
ličiti ćutanje pa otpije gutljaj
vina.

— Dobro vino — kaže, tek
da štogot kaže.

— nije loše vino, al' je loša
prilika.

— Zašto loša?

— Zato, jer me zoveš za ku-
ma, a do vinčanja ne držiš. To
je za tebe ceremonija, kako ka-
žeš, a za mene je to štogod sve-
to prid Bogom i prid ljudima.

— Ja to poštujem — požuri
on.

— Ne možeš ti to poštovati,
kad ni ne poznaš, a nit' želiš
upoznati. Da želiš, već bi se ras-
pitao kod nje.

— Ona kaže da je njoj sveje-
dno.

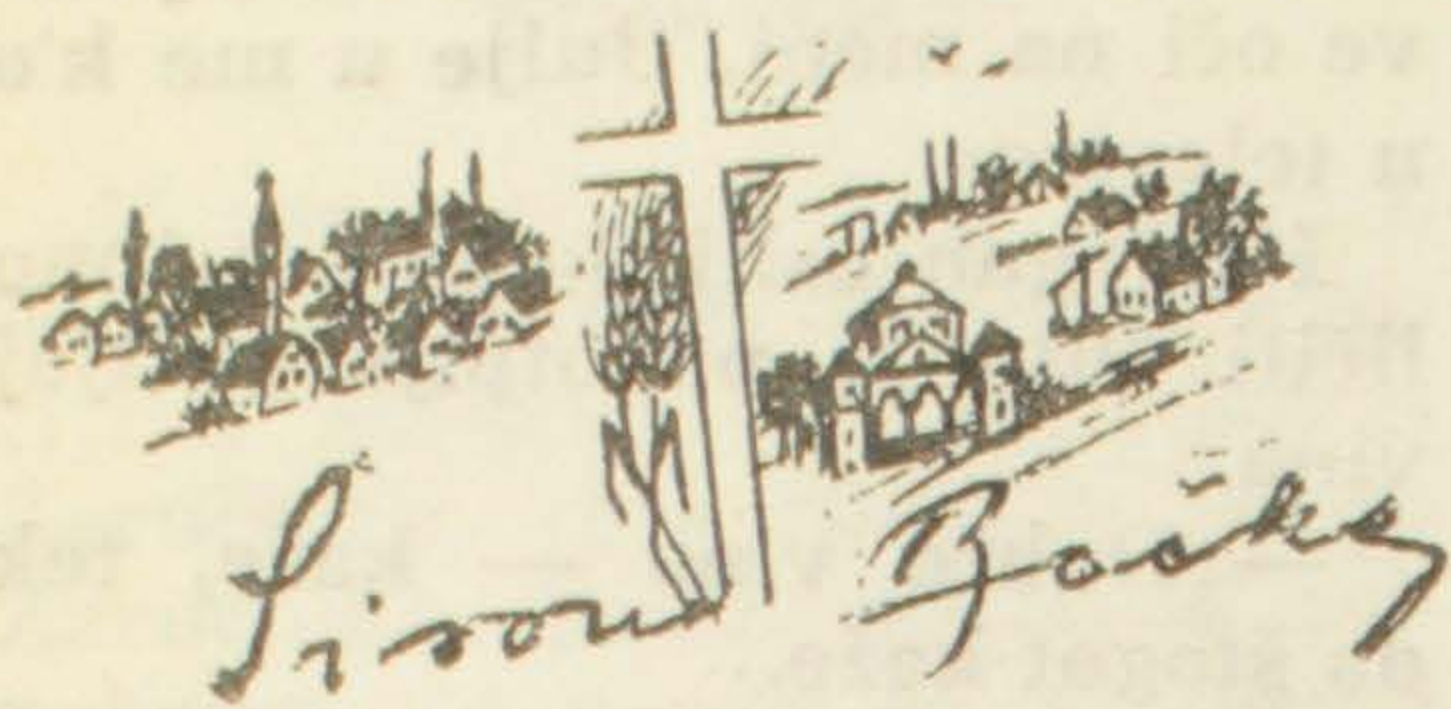
— Dabome da je njoj sveje-
dno kad si joj ti pamet popio,
pa sad ne zna misliti svojom
glavom, al' zato ti moraš mis-
lit misto nje.. Nije ona niz drum
rasla nit' u dolu travu pasla da
je možeš k'o divlju šljivu pri-
sadić il' k'o pašče primamit. U
kući poštena čovika je s ljubav-
lju odranjena, kršteno je čelja-
de i za Boga zna, a zna i to da
je Bog Ljubav. Toga se ne tri-
ba odreći nikakoj modi za volju.
Zato se ti, derane, ako 'oćeš
mene za kuma, potrudi da ova
cura dozove u pamet što su je
otac i mater učili, pa ćeš imati
redovnu ženu, s kojom ćeš svoj
ljudski vik u miru provesti. Ako
za to nemaš volju, ja ti ne ću
križ na leđa tovarit, niti pomoć
u nošenju.

Zamislio se momak, ja mu
nazdravim, a on iskapi čašu.
Verka mu prigovori: — moraš
voziti, ali on k'o da je i ne čuje,
započe govor o sebi, kako je u-
čio, šta je radio, di je živio i
tako ostadosmo dugo u divanu.
Što smo mi češće nazdravljali,
Verka se sve više odmicala od
svog, Dragana ali ga je zato sve
većma slušala.

— Bit će to, moj župniče, re-
dovan par čeljadi — završi di-
da Bašo.

— Blažena kapljica, što mar-
sovsku masku spira — dodam
ja, a on se nasmije i utvrdi me
da mu sutradan dođem na dis-
notor, jer čini mu se, kaže, da
i mene nike boljke spopadaju.

Salašar

IZLOŽBA O NAŠOJ »NOBELOVKI«

Zadnjih nekoliko mjeseci, u našoj crkvenoj javnosti mnogo je već napisano i rečeno o Majci Tereziji koja je dobila Nobelovu nagradu za mir u godini 1979. Mnogo je bilo slavlja u njezino ime, mnogo riječi izrečeno. I upravo to veliko priznanje jednoj redovnici, koja kako je sama rekla ništa posebno ne čini, osim što svakim danom želi »učiniti nešto lijepo za Baga« učinila je da mnogi žele poput nje živjeti i raditi, ili u svojoj osobi prepoznati njen lik.

Tom sveopćem priznanju priključila se i župska zajednica Imena Marijina. Upriličena je izložba o djelu i radu Majke Terezije koju su i djeca i omladina zajedno pripremali nekoliko dana. Na petnaest panoa prikazana su djela Majke Terezije, uz knjige koje su napisane o Majci Tereziji i misijskim zahvatima današnje Crkve. Izložba je bila otvorena sedam dana i lijep broj je vidjelo tu izložbu. Jedan od studenata umjetničke Akademije izradio je veliki portret Majke Terezije koji je bio izložen u crkvi uokviren papirskom zastavom. Prilog koji je skupljen na toj izložbi poslan je preko Misijske Centrale Majci Tereziji. Djeca i kroz ovu korizmu skupljaju za misije, šta će biti njihov uskrsni dar. Osjećaj za cjelokupnu Crkvu Kristovu i ovim se sve više izgrađuje na dobrobit njezinu i na slavu Božju.

**ČITAJTE I ŠIRITE
BAČKO KLASJE**

ZANIMLJIVA SLAVLJA U BAČU

Na Svijećnicu ove godine slavila se u Baču zahvalnica pedesetgodišnjaka. Od starina postoji u Baču običaj, da se pedesetgodišnjici okupe u crkvi na zajedničku svetu misu zahvalnicu. 1930. godine krstio je tadanji bački župnik dr. Stjepan Tumbas 93 djece. Dvije trećine ih je raznio ratni vihor po raznim zemljama Evrope. Mnogo ih je i umrlo. Na zahvalnici ih je bilo osamnaestoro. Došli su sa svojim obiteljima, sa svojom unučadi. Sjatila se cijela župa u župnu crkvu, da zajedno moli, pjeva, da se zajedno raduje i da čestita. Pedeset svijeća, pedeset karanfila pričalo je o pedeset godina, o djetinjstvu, o ratu, o radostima, o križevima slavljenika.

U svečanoj propovjedi čestitao je župnik slavljenicima što su ostali vjerni Crkvi i svome krštenju, podsjetio je i na njihove pokojne vršnjake, na one u tuđini. Na koncu sv. mise pjevala se zahvalnica. Slavlje se zatim nastavilo banketom na kome su se našli svi pedesetgodišnjaci grada Bača.

Zahvalnica 70- i 65-godišnjaka

1910. godine krstio je veliki bački župnik Ivan Evetović 133 djece. Od toga broja ostalo je samo nekolicina starica i staraca. I oni su izrazili želju da izraze svoju zahvalnost Bogu za svojih 70 godina života. Njihovom se slavlju pridružiše i 65-godišnjaci iz 1915. godine. U subotu, 16. veljače opet se okupio veliki broj župljana oko svojih slavljenika na svečanoj sv. misi zahvalnici.

Svim bačkim slavljenicima čestita i Bačko klasje!

BLAGOSLOV OBNOVLJENOG ŽUPNOG STANA U BAČU

Na blagdan sv. Ivana apostola, 27. prosinca 1979. g svečanom koncelebracijom svih svećenika Bačkog dekanata, koji je vodio područni dekan La-

zar Ivan Krmpotić, dana je Bogu zahvala za veliki pothvat restauracije župne kuće u Baču i samostana časnih sestara »Naše Gospe«. Tokom 1978. g. došlo je do sporazuma između crkvnih i civilnih vlasti u vezi zamjene starog župnog stana (starog 204 godine koji je upravo ovih dana porušen) za dio zgrade u samostanu č. sestara, koji je kao školski i zabavni prostor bio nacionaliziran. Tako je ponovno taj cijeli veliki objekat u rukama Crkve. Jedan dio te kuće služiti će za potrebe župne zajednice u Baču, a drugi dio za potrebe sestara.

Bio je to veliki zahvat, od dotrajale i ruinirane školske zgrade napraviti tople prostorijske za rad jedne župne zajednice. Oko restauracije zauzimali su se mnogi. Gospodin biskup Matija Zvekanović je sa mnogo mara bdio nad restauracijom ovog objekta. Župnik Stjepan Beretić je doprineo svoj dio u radu, nabavkama i mukama, sa kojima je nužno skopčana jedna ovakva obnova. A vjernici su također dali svoj veliki obol ovoj obnovi uglavnom materijalnom pomoći i dobrovoljnim radom; dovozom materijala i odvozom šuta... Tako je Bačka župa dobila obnovljeni župni stan, a Bač jedan veoma ukusno i stilski restauriran objekat. (Šteta da pogled na tu lijepu zgradu priječi neukusni transformator, koji sada još neukusnije stoji.)

Spomenutog dana područni dekan je u svojoj homiliji potakao na zahvalnost Baga i ljudima koji su omogućili da je došlo do ove obnove, a zatim i bački vjerni puk na gradnju žive Crkve, jer samo po njoj svi ovi objekti imaju svoju vrijednost i značenje. Poslije svečane koncelebrirane Euharistije, veliki dio Božjeg naroda je pošao u župnu i samostansku kuću, gdje je obavljen blagoslov molitvom, skladnom pjesmom i nadasve ljubavlju okupljenog svećenstva, sestara i naroda.